

Vergiftigd met smaakmaker

Als een moeder haar dochter om het leven brengt, wijzen alle sporen op voorbedachte rade. De rechtbank acht dit echter onvoldoende bewezen en komt uit op doodslag. In aanloop naar het hoger beroep zoekt de recherche naar meer bewijs om de verdenking alsnog hard te maken.

De zevenjarige Surinaams-Hindoestaanse Sunayna C. uit Amsterdam heeft ogenschijnlijk alles mee: ze is een veelbelovend meisje, leuk om te zien, spontaan en een voorbeeldige leerling. Bovendien heeft ze een heel hechte band met haar moeder. Toch is het juist de moeder die op 15 januari 2008 het prille leven van haar dochter beëindigt. Die ochtend belt ze in paniek met haar vriend op zijn werk en zegt: "Het is klaar. Ze is dood." De man alarmeert direct de hulpdiensten en haast zich naar huis. Als hij daar aankomt, is de politie al gearriveerd. De agenten treffen de moeder beneden aan. Ze ligt in de gang. Er hangt een stekende azijnlucht om haar heen en het schuim staat op haar lippen. De vrouw dreigt te stikken. Ze zegt dat ze haar dochter, die boven ligt, heeft vermoord.

De agenten rennen naar boven. Daar ligt het meisje in de badkamer. Hoewel ze geen teken van leven meer geeft, willen de agenten alles proberen om haar van de dood te redden. Maar

omdat ook Sunayna is omgeven door de onheilspellende azijngeur en er eveneens schuim op haar mond zit, moeten de agenten voor hun eigen veiligheid eerst een beademingskapje uit de auto laten halen. Zij reanimeren haar in de slaapkamer omdat daar meer ruimte is, maar de moeite blijkt tevergeefs. Het meisje is al overleden. In de badkamer zien de aangeslagen agenten een klein flesje azijnzuur op de wasmachine staan. Dat verklaart de geur en wijst op de mogelijke doodsoorzaak van het meisje en de bijna dood van moeder. Het flesje geven de agenten mee aan de ambulancemedewerkers die de levensgevaarlijk gewonde vrouw naar het ziekenhuis brengen. Artsen kunnen dan zien wat de vrouw mogelijk heeft binnen gekregen. Later neemt de politie het flesje in beslag.

Smaakmaker

"Azijnzuur, ook wel azijnessence genoemd, is een concentraat van azijn dat in kleine flesjes wordt verkocht in Surinaamse toko's", weet zedenrecher-

cheur Bob Nolet. In Amsterdam is het gebruikelijk dat de zedenpolitie de zaak op zich neemt wanneer ouders of verzorgers hun kind doden. Nolet zal het onderzoek verder leiden. "Men gebruikt azijnzuur als smaakmaker. Maar het is gevaarlijk spul, want een slokje kan al dodelijk zijn. Het verbrandt je slokdarm en je maag. Achteraf bleek het voor Surinaams-Hindoestaanse vrouwen niet ongebruikelijk met azijnzuur zelfmoord te plegen. Dat betreft met name vrouwen die zich bedrogen of verlaten voelen."

De recherche kan de moeder vanwege haar gezondheidstoestand niet direct verhoren. Zij wordt enige dagen in een kunstmatige coma gehouden. Ze moet plat liggen om te voorkomen dat haar slokdarm kapot gaat en ze alsnog overlijdt. Haar vriend is volkomen verrast door de wanhoopsdaad van zijn vriendin.

din, al blijkt al snel dat er heel veel ruzie is in het gezin. Overigens niet tussen hem en Sunayna. Hoewel zij niet zijn dochter is, hebben beiden een goede relatie. Maar vanwege alle ruzies zocht de man woonruimte voor zijn vriendin en Sunayna. Als dat geregeld was, zou het stel uit elkaar gaan.

Scenario's

Hoewel de moeder het doden van haar dochter direct al bekende, waakt de recherche ervoor deze lezing klakkeloos over te nemen. Vooral omdat zij zo'n goede band had met haar dochter. "Het was heel goed mogelijk dat de vrouw uit loyaliteit met haar vriend de schuld op zich nam, om hem uit de wind te houden", verklaart Nolet. "En daar konden dan weer dingen achter zitten als seksueel misbruik of mishandeling die ze probeerden te verdoezelen. We

heeft verstikt met een kussen. Nolet licht toe: "Uit verklaringen van de vriend en later de moeder, weten we dat het flesje in een kastje boven het aanrecht stond. Daarvoor stond een stoel, want de vrouw kon daar niet zomaar bij. Het kastdeurtje stond open. Het flesje troffen we aan op de eerste verdieping, op de wasmachine, de dop in de slaapkamer waar het slachtoffer is gevonden. Op een kussen zaten bruinachtige vlekken op die plekken waar mogelijk de mond en neus van Sunayna zaten bij het verstikken. Opmerkelijk was bovendien dat naast het flesje op de wasmachine een groot mes lag."

Ruzie

Uit verklaringen van anderen blijkt dat de moeder dit mes eerder had gebruikt om haar vriend te dreigen dat ze zichzelf zou doden. Puur om hem angst aan

was", zegt Nolet. "In bedekte termen heeft ze dat ook wel tegen familieleden gezegd. Dan zei ze: 'Dat kind heeft geen leven. Mijn vriend haat haar.' Moeder zag dan ook geen toekomst voor hun drieën. Als het kind dood was, kon ze verder met de man van wie ze hield, zo redeneerde ze. Ze heeft dat zelf overigens nooit toegegeven."

Deze bevindingen leiden tot het scenario dat de vrouw haar dochter met het mes heeft bedreigd naar boven te gaan en het azijnzuur te drinken. Nolet: "Toen ze zag dat haar dochter enorme pijn leed en vreselijk ging hoesten, heeft ze een kussen gepakt en er zo een einde aan gemaakt. Daarna heeft ze zelf een slok genomen en om hulp gebeld. Kennelijk wilde ze niet écht dood." Als moeder na enkele dagen in staat is de vragen van de politie te beantwoorden, houdt ze vol dat ze niet weet wat er is

Het kussen waarmee het meisje is verstikt. Op de wasmachine lag een mes.

moesten dus ieder scenario openhouden. Zelfs dat er een derde persoon in het spel was." Door het natrekken van telefoongegevens, de prikklok op zijn werk en de tijdstippen waarop is gebeld, kan de politie de vriend al snel van verdenking uitsluiten. Ook wijst niets op een derde persoon.

De recherche treft een aantal sporen in huis aan die aannemelijk maken dat de moeder Sunayna het dodelijke azijnzuur heeft toegediend en haar vervolgens

te jagen. Hoewel anderen de vrouw omschrijven als intelligent en zij een goede baan heeft, stelt ze zich erg afhankelijk van haar vriend op. De vele ruzies zijn haar niet in haar koude kleren gaan zitten. Net voor haar vriend die fatale januaridag naar zijn werk ging, hadden de twee nog een knallende ruzie gehad. Uit onderzoek blijkt verder dat de vrouw het idee heeft dat haar dochter tussen haar en haar vriend staat. "Ze wilde soms dat Sunayna dood

gebeurd. "Ze vertelde alles over de voorafgaande dagen, de relatie met haar dochter, haar vriend en haar familie", zegt Nolet. "Maar van de dood van haar dochter kon ze zich niets herinneren. Ze was gaan slapen en toen ze wakker werd was haar dochter dood, zei ze."

Sectie

In de weken daarna horen de rechercheurs de vrouw langdurig. De politie probeert een vertrouwensrelatie op te

>>

■ Reconstructie

>> bouwen. De verhoorders zijn de ene keer boos, dan weer aardig en geduldig en dan weer streng: alles met het doel meer informatie los te krijgen. Dat werkt. Na het vijfde verhoor belt de vrouw vanuit het huis van bewaring en zegt dat ze wil praten. “Ze bekende dat ze haar dochter had gewurgd”, zegt Nolet. “Maar ze beschreef een manier die helemaal niet correspondeerde met het sporenbeeld en over het azijnzuur vertelde ze iedere keer dat ze niet wist of ze dat aan haar dochter had gegeven.”

Uit pathologisch onderzoek door het NFI komt naar voren dat de bevindingen bij de sectie kunnen passen bij overlijden als gevolg van verstikking

bij het reanimeren omhoog is gekomen, hoewel de agenten in hun verbaal aangaven dat het schuim al op haar mond zat toen ze haar aantroffen.”

Voorbedachte rade

De primaire doodsoorzaak is verstikking en dat maakt in juridisch opzicht een groot verschil. “Een kussen kun je in een opwelling pakken, waardoor het doodslag kan zijn”, zegt Nolet. “Maar als je azijnzuur toedient en iemand wurgt, dan gaat het toch wel richting voorbedachte rade. Moord dus.”

Hoewel de rechercheurs en het openbaar ministerie vermoeden dat de vrouw om wat voor reden dan ook bewust heeft besloten haar dochter te

natuurlijk is aangemaakt”, zegt Nolet. Een collega van de FSO (forensische samenwerking in de opsporing) oppert dan dat er mogelijk toegevoegde ingrediënten in het flesje azijnzuur hebben gezeten. Dat blijkt het geval. Om het azijnzuur te kleuren en iets zoeter te maken, heeft de importeur er caramel aan toegevoegd. De recherche vraagt de fabrikant om een referentiemonster van deze caramel en het NFI weet vast te stellen dat er inderdaad caramel heeft gezeten op het tapijt in de slaapkamer van het meisje (zie kader).

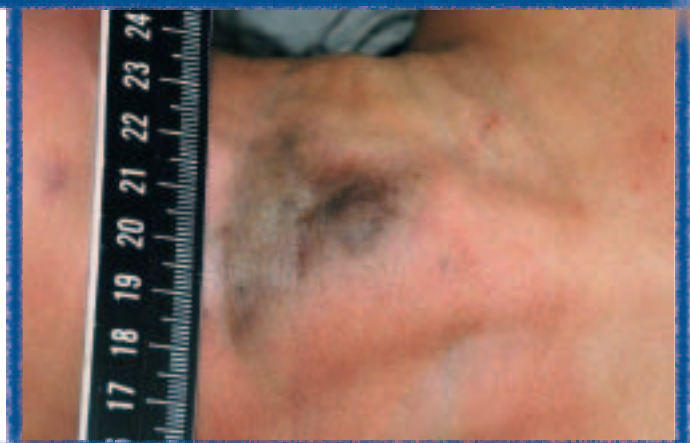
Uitspraak

Het hof acht het in hoger beroep voldoende aannemelijk dat de moeder het azijnzuur heeft toegediend, althans daar een begin mee heeft gemaakt. De patholoog noemt als mogelijke doodsoorzaak naast afsluiting van de luchtwegen door bijvoorbeeld smoren en samendrukkend geweld op de hals, ook uitdrukkelijk een toxicologische oorzaak door inname van irriterende stoffen, dan wel een combinatie daarvan. Een huidverkleuring op de hals van het slachtoffer die volgens de patholoog goed past bij een uitwendige irritatie door een lokaal op de huid aangebrachte stof, vormt volgens het hof een belangrijke aanwijzing dat er azijnzuur is toegediend. Tussen het nemen van het besluit en het uitvoeren van haar daad, had de moeder voldoende tijd zich te bezinnen op haar handelen en de gevolgen van haar daad. Die gevolgen zijn ondermeer dat het hof de vrouw op 16 november 2010 veroordeelt tot een celstraf van zeven jaar. Ditmaal wegens moord. De vrouw is hietegen in cassatie gegaan. ■

Erik.van.der.veen@plitieacademie.nl

Voor meer informatie:

PKN > FO PD maatwerk plus >
FO stoffelijk overschot

Een huidverkleuring op de hals van het slachtoffer past volgens de patholoog goed bij een uitwendige irritatie door een lokaal op de huid aangebrachte stof.

door afsluiting van de luchtwegen en/of door inwerking van samendrukkend geweld op de hals. Een vergiftiging met azijnzuur is op basis van het toxicologisch onderzoek niet vast te stellen noch uit te sluiten. “Na de sectie is in de maaginhoud wel azijnzuur aangetroffen, maar azijnzuur maakt het lichaam ook uit zichzelf aan”, zegt Nolet. “Daarom was er geen onomstotelijk bewijs dat de moeder het azijnzuur had toegediend. Niemand kon met zekerheid zeggen of dat azijnzuur erin is gebracht door iemand anders of

doden, komt de rechtbank op 20 mei tot de conclusie dat wettig en overtuigend bewijs voor moord ontbreekt. De uitspraak luidt: vijf jaar gevangenisstraf wegens doodslag.

Het OM gaat hietegen in beroep. De officier is van mening dat het dochtertje niet alleen is gewurgd, maar dat eerst nog azijnzuur is toegediend en het mes klaar lag voor het geval dat dit alles niet voldoende zou zijn. “De vraag was: hoe kunnen we bewijzen dat het azijnzuur in het stoffelijk overschot afkomstig is uit een flesje en niet

Ons motto is: 'Geen vraag is te gek'

'Kunnen jullie hier iets mee?' Het is een vraag die de leden van het onderzoeksteam Chemisch Identificatieonderzoek (CIO) van het NFI vaak krijgen. Het team is bekend door hun chemisch brand- en traangasonderzoek, maar de acht teamleden doen veel meer. Het team CIO identificeert onbekende vloeistoffen, gassen en materialen.

"Vaak krijgen we de vraag wat iets is en waar het vandaan komt", zegt teamleider Jeanet Hendrikse. "Men kan met elke willekeurige vraag bij ons aankloppen. Ook als er geen bestaande kennis voorhanden is. In dat geval combineren we bestaande methoden of proberen we zelf een nieuwe methode te ontwikkelen."

Dat was ook het geval toen de Amsterdamse
recherche vroeg of het

mogelijk was aan te tonen wat er nu precies in het gevonden flesje azijnzuur had gezeten. Aanvullende vraag was of de gevonden sporen, zoals een bruinachtige vlek in het kussen en op het tapijt, overeenkwamen met de inhoud van het flesje. De aanwezigheid van de caramel was daarbij doorslaggevend. Dat is immers geen lichaamseigen stof. De vraag was of het CIO deze stof kon extraheren uit de sporen. "Via de fabrikant had de recherche al een referentiemonster bemachtigd", zegt René de Bruin van het CIO. "Wij moesten kijken of die stof overeenkwam met de aangetroffen vlekken."

Vlekken

Tot dan toe had het CIO nog nooit onderzoek gedaan naar caramel. De teamleden verdiepten zich daarom eerst in de beschikbare literatuur. "Die was wel voorhanden, maar niet voor de toepassing die wij zochten", zegt Hendrikse. "Er waren geen analyses om caramel in een vloeistof aan te tonen." En dus moest het team zelf op zoek naar de stukjes om de puzzel op te lossen. Die oplossing kwam in de vorm van vloeistofchromatografie. Dit is een methode waardoor moleculen van elkaar worden gescheiden. "Caramel is een vrij grote molecuul", legt De Bruijn uit. "Feitelijk hebben we een soort filtratietechniek toegepast waarbij we de moleculen in een vloeistof op grootte zijn gaan scheiden." Dat klinkt eenvoudiger dan het was. Het kostte maanden voordat het team de juiste methode had gevonden om de aanwezigheid van caramel in een vloeistof aan te tonen. De volgende stap was om het ook aan te tonen in een vlek. Het NFI had de beschikking over wat veiliggestelde wattenstaafjes, het kussensloop en het oorspronkelijke flesje azijnzuur. "Dat flesje was nog beschikbaar", zegt De Bruin. "In eerste instantie leek de referentie-caramel van de fabrikant niet hetzelfde

als de caramel in het wattenstaafje van de vlek in het tapijt. Gelukkig zat er op het oorspronkelijke flesje azijnzuur nog wat bruin ingedroogd materiaal. Dat was caramel die qua samenstelling wél overeen kwam met de caramel die we in het monster van de vloer aantreffen. We ontdekten dat caramel reageert met azijnzuur, waardoor het molecuul verandert."

Mogelijkheden

De bevindingen van CIO vormden de ontbrekende schakel in de bewijsvoering. Voor De Bruijn en Hendrikse wederom een bevestiging dat het voor de recherche vrijwel altijd loont om het NFI in te schakelen bij vragen over stoffen die niet direct binnen een bepaald onderzoeksgebied vallen. Denk aan vragen als: zitten er chemische stoffen uit een geldkoffer op de kleding van een verdachte, door welke stof is de kleding beschadigd, waarmee is een slachtoffer overgoten, aan welke gassen zijn de slachtoffers overleden, komt dit glymmiddel overeen met het glymmiddel aangetroffen bij de verdachte of is deze rode veeg lippenstift en is die gelijk aan de lippenstift van het slachtoffer? Kort samengevat: chemisch identificatieonderzoek van (on)bekende gassen, stoffen, vloeistoffen, producten, materialen en substanties. "Ons motto is: geen vraag is te gek", zegt Hendrikse. "We weten niet of de recherche op de hoogte is van de mogelijkheden die wij te bieden hebben. Ons onderzoeksteam is niet specifiek toegespitst op een afgebakend onderwerp zoals verdovende middelen, toxicologie, DNA of glas. We proberen veel en zijn flexibel. Door ons grote scala aan analysetechnieken is veel mogelijk. We zeggen, na overleg met de aanvrager, hooguit nee als een onderzoek echt niet kansrijk is of het uiteindelijke resultaat te mager zou zijn om conclusies uit te trekken."

